KAMMARRÄTTEN I STOCKHOLM
Avdelning 04

DOM

2017-04-13
Meddelad i Stockholm

Mål nr 4350-16

KLAGANDE
Bertil Friman
Rörstrandsgatan 37
113 41 Stockholm

MOTPART
Stockholms kommun
105 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 27 maj 2016
i mål nr 23074-15, se bilaga A

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2302 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 5	08-561 690 00 **E-post**: kammarrattenistockholm@dom.se www.kammarrattenistockholm.domstol.se	08-14 98 89	måndag – fredag 08:00-16:00

YRKANDEN M.M.

Bertil Friman yrkar att kammarrätten upphäver Trafiknämnden i Stockholms kommuns beslut den 24 september 2015 att ge trafikkontoret i uppdrag att avveckla betalning av parkeringsavgift med mynt i alla kommunens parkeringsautomater.

Stockholms kommun bestrider bifall till överklagandet.

VAD PARTERNA ANFÖR

Bertil Friman

Förvaltningsrättens dom är felaktig eftersom den inte har stöd i gällande lagstiftning, förarbeten eller praxis. Från politiskt håll har man, tillsammans med bankvärlden, länge strävat efter att fasa ut kontanter och ersätta dem med kortbetalningar. Kontanter är redan i dag på väg att marginaliseras som betalningsmedel. Det är inte helt okontroversiellt att man inte ska kunna göra betalningar utan att dessa registreras på ett ställe som är centralt sökbart. Centrala dataregister kan missbrukas och även komma på drift.

Kommunen hävdar att bestämmelsen i 5 kap. 1 § andra stycket lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank, riksbankslagen, kan åsidosättas genom avtal och att det står parterna fritt att avtala om vilka betalningssätt som ska gälla eftersom kommunens tillhandahållande av gatuparkering är en frivillig tjänst. Att det handlar om parkering på offentlig plats och att parkeringsavgiften är en offentligrättsligt reglerad avgift som tas ut med stöd av en särskild lag, ger dock inte kommunen rätt att påtvinga motparten ett avtal om att betalning ska göras på annat sätt än kontant.

Det skulle vara egendomligt om bestämmelsen i 3 kap. 49 a § trafikförordningen (1998:1276) som kommunen hänvisar till skulle kunna åsidosätta en bestämmelse i riksbankslagen. Det förefaller dessutom osannolikt att bestämmelsen i trafikförordningen är avsedd att tolkas så vitt som kommunen gör. Regeln har sitt ursprung i tidigare lokala trafikföreskrifter som uteslutande handlar om praktiska anvisningar om exempelvis hur man betalar och skriver ut kvitto.

Kommunen anger att det finns en möjlighet att betala parkeringsavgift kontant. Det stämmer inte med den information som i dag ges på parkeringsautomaterna. Om det nya sättet att betala kontant alls existerar, så torde det vara väsentligt sämre än det gamla med myntbetalning i automat. Förutom att anvisningar till det nya betalningssättet saknas, tycks det i så fall bara finnas ett ställe att betala på oavsett var i kommunen man parkerar. Detta är inte ett realistiskt betalningsalternativ för den som vill använda det. Om det ens är möjligt att betala parkering kontant, på ett ställe väldigt långt från parkeringsplatsen, bör denna hypotetiska möjlighet inte innebära att kommunen fullgör sin lagstadgade skyldighet att ta emot kontant betalning.

Stockholms kommun

Med stöd av lagen (1957:259) om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m., avgiftslagen, får kommunen i trafikreglerande syfte ta ut ersättning i form av en avgift för rätten att parkera på sådana offentliga platser som står under kommunens förvaltning och som kommunen har upplåtit för parkering. Grunderna för beräkning av avgiften beslutas av kommunfullmäktige. Det är fråga om en särskilt reglerad offentligrättslig avgift för upplåtelse av offentlig plats. Kommunens tillhandahållande av sådana parkeringsplatser utövas i konkurrens med andra som upplåter parkeringsplatser mot ersättning.

Rättsförhållandet mellan kommunen och den som parkerar på offentlig plats är att jämställa med det som råder mellan den som hyr och den som hyr ut en parkeringsplats. Det är en frivillig tjänst med tydlig civilrättslig karaktär som bör bedömas enligt civilrättsliga regler. Det står parterna fritt att avtala om vilka betalningssätt som ska gälla. Rättsförhållandet kan inte jämföras med det som råder mellan en vårdgivare och en vårdtagare, som prövades i rättsfallet HFD 2015 ref. 49.

Enligt 3 kap. 49 a § trafikförordningen ska, om särskilda villkor för parkering gäller på en plats, avgift betalas på det sätt som anges på platsen och enligt angiven taxa. Kommunen har därmed rätt att på lämpligt sätt ange vilka betalningsmöjligheter som gäller på aktuell plats, exempelvis kortbetalning. Det anges i dag på kommunens parkeringsautomater vilka kort som accepteras och att betalning kan ske med hjälp av telefon. Trafikförordningens bestämmelse ger stöd för att kommunen kan ange hur betalning ska ske.

Det överklagade beslutet avser avveckling av betalning av parkeringsavgift med mynt i kommunens parkeringsautomater. Det är dock fortsatt möjligt att betala parkeringsavgift med sedlar och mynt genom ett annat tillvägagångssätt som kommunen erbjuder. Den entreprenör som har anlitats för förvaltning av ”BetalaP” tar emot betalning med mynt och sedlar på sitt verksamhetsställe och ger parkeringstid via ”BetalaP”.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Av förarbetena (prop. 1986/87:143 s. 64) till 5 kap. 1 § andra stycket riksbankslagen framgår att det av bestämmelsen följer att var och en är skyldig att ta emot sedlar och mynt som betalning.

Högsta förvaltningsdomstolen, HFD, har i rättsfallet HFD 2015 ref. 49 uttalat att skyldigheten för en borgenär att ta emot betalning i kontanter inte

gäller utan undantag. HFD uttalade vidare att rättsförhållanden, eller del av ett rättsförhållande, även på offentligrättsligt reglerade områden i rättspraxis i vissa fall har ansetts ha sådan civilrättslig karaktär att de har ansetts böra bedömas enligt civilrättsliga regler. Vidare uttalade HFD att det även i lag kan finnas undantag från bestämmelsen i riksbankslagen.

Frågan i målet är därmed om nyttjande av gatuparkeringsplats mot erläggande av kommunal parkeringsavgift har sådan civilrättslig karaktär att det funnits utrymme för kommunen att besluta att avveckla betalning av avgiften via mynt i stadens parkeringsautomater.

Bestämmelser om parkering kan delas upp mellan dem som gäller offentligrättslig parkering eller gatumarksparkering å ena sidan, samt dem som gäller privaträttslig parkering eller tomtmarksparkering å andra sidan (se Ceder m.fl., Trafikkommentarer, 1 juli 2016, Zeteo, allmän kommentar till parkeringslagstiftningen).

Uttag av parkeringsavgifter för gatuparkering görs med stöd av offentligrättslig reglering i 2 § avgiftslagen. Enligt bestämmelsen får en kommun, i den omfattning som behövs för att ordna trafiken, ta ut ersättning i form av en avgift för rätten att parkera på sådana offentliga platser som står under kommunens förvaltning och som kommunen har upplåtit för parkering. Grunderna för beräkning av avgiften beslutas av kommunfullmäktige.

Gatuparkeringsavgifter avses vara trafikreglerande och ska inte användas i finansieringssyfte. Den parkeringsverksamhet som bedrivs på tomtmark eller i parkeringshus sker däremot utan särskilda begränsningar i fråga om avgifternas storlek (se HFD 2010 ref. 3). Uttaget av avgifter för rätten att parkera på gatumark eller tomtmark, liksom övriga villkor för nyttjande av marken vilar alltså på olika rättsliga grunder (se SOU 2006:109 s. 126).

Att uttag av parkeringsavgifter för gatuparkering görs med stöd av offentligrättslig reglering och att syftet med avgiften är att ordna trafiken, innebär att rättsförhållandet har tydliga offentligrättsliga inslag.

Enligt kammarrättens mening har kommunens uttag av parkeringsavgifter även klara civilrättsliga inslag. Kommunens uttag av parkeringsavgifter är, till skillnad från exempelvis hälso- och sjukvård, till sin natur en utpräglat frivillig avtalsrelation och därmed av helt annat slag än det rättsförhållande som prövades i HFD 2015 ref. 49. Kammarrätten fäster särskilt avseende vid att kommunen inte har någon skyldighet att erbjuda gatuparkering, vilket är en väsentlig skillnad mot offentligrättsligt reglerad hälso- och sjukvård där landstingen har en lagstadgad skyldighet att erbjuda en god hälso- och sjukvård åt den som är bosatt inom landstinget. När det gäller hälso- och sjukvård föreligger också ett beroendeförhållande mellan den enskilde och landstinget, vilket inte kan anses vara fallet när det gäller gatuparkering. För enskilda som ingår avtal om parkering torde det också, till skillnad från när det gäller hälso- och sjukvård, ha en underordnad betydelse om parkeringen utgör en offentligrättslig eller privaträttslig parkering.

Mot denna bakgrund anser kammarrätten, trots att villkoren för parkering på gatumark bestäms genom kommunal normgivning och avgiftsuttaget är offentligrättsligt grundat, att de civilrättsliga inslagen i rättsförhållandet är klart dominerande. Enligt kammarrätten utgör därmed uttag av avgift för gatumarksparkering ett undantag från den skyldighet att ta emot betalning i kontanter som annars följer av 5 kap. 1 § riksbankslagen. Kommunen har därför haft rätt att besluta om att avveckla betalning av parkeringsavgift med kontanter. Med hänsyn härtill och då Bertil Friman inte på annat sätt har visat att kommunens beslut strider mot lag eller annan författning ska överklagandet avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Pär Hemmingsson kammarrättsråd ordförande	Mats Brege Svensson kammarrättsråd referent	Hases Per Sjöblom f.d. lagman (skiljaktig)

De särskilda ledamöterna Helena Linde och Olle Lundin (skiljaktig) har också deltagit i avgörandet.

Mårten Olsson
föredragande

Hases Per Sjöbloms och Olle Lundins skiljaktiga mening

I rättsfallet HFD 2015 ref. 49 var frågan om ett landstingsbeslut av innebörd att patientavgifter inte kunde betalas med kontanter var lagligt eller ej. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att riksbankslagen innebär att en borgenär i princip är skyldig att ta emot betalning i kontanter men att denna princip inte gäller utan undantag. I domen anförs vidare att i rättspraxis har i vissa fall rättsförhållanden, eller del av ett rättsförhållande, även på offentligrättsligt reglerade områden ansetts ha så civilrättlig karaktär att de har ansetts böra bedömas enligt civilrättsliga regler. Domstolen hänvisar bl.a. till ett avgörande från Högsta domstolen, NJA 2008 s. 642. I målet var det en förälder med ett barn inom barnomsorgen som inte ville betala avgift för tid när det varit stängt på grund av strejk. Högsta domstolen fann att frågan skulle avgöras enligt vanliga civilrättsliga principer och gav föräldern rätt. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade i sitt avgörande att rättsförhållandet mellan landstinget, i dess egenskap av vårdgivare, och vårdtagare dock inte är av den karaktären att uppkomna frågor bör bedömas enligt

civilrättsliga regler. Som en konsekvens av detta ställningstagande fann Högsta förvaltningsdomstolen att riksbankslagen var tillämplig och att landstinget var skyldigt att ta emot kontanter.

Utgångspunkten i riksbankslagen är alltså att en kommun i princip är skyldig att ta emot betalning i form av kontanter. Denna princip kan enligt Högsta förvaltningsdomstolen frångås om förhållandena är sådana att relationen mellan kommunen och den enskilde i första hand bör bedömas enligt civilrättsliga regler. Relationen mellan ett landsting och en vårdtagare är enligt Högsta förvaltningsdomstolen inte sådan att frågor dem emellan i första hand ska avgöras enligt civilrättsliga regler. Frågan är hur relationen mellan en kommun och de personer som utnyttjar kommunala parkeringsplatser ska bedömas.

Det finns flera faktorer som tyder på att parkeringsavgifter, i förevarande fall, ska bedömas som offentligrättsliga. Parkeringsavgifter för gatuparkering tas ut med stöd av offentligrättslig reglering, 2 § avgiftslagen. Grunderna för beräkning av avgifterna beslutas av en beslutande församling, kommunfullmäktige. Syftet med avgiftsuttaget är att värna ett allmänt intresse, trafikreglering. Inslaget av civilrättsliga moment är således begränsat. Därtill bör läggas att kommunerna har det övergripande samhälleliga ansvaret för att tillse att det finns tillgång till parkering, se 1 kap. 2 § och 4 kap. 13 § plan- och bygglagen (2010:900).

Enligt vår uppfattning finns det inga avgörande, principiella skillnader mellan patientavgifter och parkeringsavgifter. Den omständigheten att vissa frågor som har med själva parkeringen att göra bör bedömas utifrån civilrättsliga regler innebär inte att det finns skäl att frångå huvudregeln i riksbankslagen när det gäller kommunens skyldighet att ta emot kontant betalning.

Enligt vår mening borde överklagandet ha bifallits.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN I STOCKHOLM
Avdelning 33

DOM
2016-05-27
Meddelad i Stockholm

Mål nr
23074-15

KLAGANDE
Jan Bertil Reinhold Friman, 550527-1139
Rörstrandsgatan 37 Lgh 1403
113 41 Stockholm

MOTPART
Stockholms stad
Stadshuset
105 35 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT
Trafiknämnden i Stockholms stads beslut 2015-09-24 (§ 15)

SAKEN
Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 **E-post**: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Trafiknämnden i Stockholms stad (nämnden) beslutade den 24 september 2015 (§ 15) bl.a. att ge trafikkontoret i uppdrag att avveckla betalning av parkeringsavgift via mynt i alla stadens parkeringsautomater med start år 2016, arbetet ska vara slutfört under september samma år.

Bertil Friman yrkar att beslutet ska upphävas och anför i huvudsak följande. För närvarande finns det tre sätt att betala i stadens parkeringsautomater: med mynt, med betalkort och via mobiltjänsten Betala-P. Enligt nämndens beslut ska det inte längre vara möjligt att betala med mynt. Det innebär att betalning med betalkort i olika former blir enda betalningssättet eftersom betalning i tjänsten Betala-P förutsätter att man har registrerat ett betalkort. Fördelarna med kontantbetalning går därmed förlorade. Beslutet strider mot 5 kap. 1 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank, riksbankslagen, och dess förarbeten där det anges att var och en är skyldig att ta emot sedlar och mynt som betalning. Även i rättspraxis har det ansetts finnas en skyldighet att ta emot kontant betalning. Under vissa förutsättningar kan skyldigheten eventuellt avtalas bort, han har dock inte hittat stöd för att så är möjligt. Det verkar dock inte troligt att skyldigheten att ta emot kontant betalning allmänt sett skulle vara dispositiv eftersom lagen då i de allra flesta fall skulle vara utan verkan, vilket knappast kan ha varit meningen. Han vet inte om Stockholms stad lagligen är skyldig att erbjuda allmänheten möjlighet att parkera. Om så är fallet kan det aktuella beslutet innebära att staden inte längre uppfyller denna skyldighet, eftersom parkering endast erbjuds dem som är villiga och har möjlighet att betala med kort.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Ramen för förvaltningsrättens prövning

Varje medlem av en kommun har enligt 10 kap. 1 § kommunallagen (1991:900), KL, rätt att få lagligheten av kommunens beslut prövad genom att överklaga till förvaltningsrätten. Vid en laglighetsprövning kan förvaltningsrätten inte bedöma lämpligheten och skäligheten i beslutet. Prövning kan endast ske i den begränsade omfattning som anges i 10 kap. 8 § KL.

Enligt 10 kap. 8 § KL ska ett överklagat beslut upphävas om
1. det inte har tillkommit i laga ordning,
2. beslutet hänför sig till något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet har överskridit sina befogenheter, eller
4. beslutet strider mot lag eller annan författning.

Enligt 10 kap. 10 § KL får förvaltningsrätten inte beakta andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång.

Förvaltningsrättens bedömning

Skyldighet att ta emot kontant betalning

Förvaltningsrätten tar först ställning till Bertil Frimans invändning om att nämndens beslut strider mot bestämmelsen i 5 kap. 1 § andra stycket riksbankslagen. Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

I 5 kap. 1 § andra stycket riksbankslagen anges att sedlar och mynt som ges ut av Riksbanken är lagliga betalningsmedel. Enligt lagens förarbeten innebär det att var och en är skyldig att ta emot sedlar och mynt som betalning (se prop. 1986/87:143 s. 64).

Högsta förvaltningsdomstolen har i ett avgörande (HFD 2015 ref. 49) fastslagit att den aktuella bestämmelsen i riksbankslagen innebär att en borgenär i princip är skyldig att ta emot betalning i kontanter. Denna skyldighet gäller dock inte utan undantag. I avgörandet angavs att det bl.a. finns möjlighet att avtala om att betalning ska ske med andra betalningsmedel än med kontanter. En förutsättning för att sådana avtalsförhållanden ska gälla i fråga om offentligrättsliga avgifter är att rättsförhållandet mellan parterna har sådan civilrättslig karaktär att det ska bedömas enligt civilrättsliga regler. Som exempel på sådana rättsförhållanden angavs avgifter för barnomsorg (se RÅ 1982 2:62, NJA 1998 s. 656 I och NJA 2008 s. 642). Rättsförhållandet mellan landstinget, i dess egenskap av vårdgivare, och vårdtagare ansågs inte ha en sådan karaktär. Beslutet om att enbart tillåta kontant betalning på två vårdinrättningar i landstinget stod därför i strid med 5 kap. 1 § riksbankslagen och upphävdes (jfr Kammarrätten i Sundsvalls dom den 5 juni 2013 i mål nr 852-12 samt Kammarrätten i Göteborgs dom den 3 december 2015 i mål nr 343-15).

Förvaltningsrätten anser att rättsförhållandet mellan den som hyr och den som hyr ut en parkeringsplats inte kan jämföras med rättsförhållandet mellan en vårdgivare och en vårdtagare. Hyra av en parkeringsplats är en frivillig tjänst med tydlig civilrättslig karaktär som bör bedömas enligt civilrättsliga regler. I ett sådant avtalsförhållande står det parterna fritt att avtala om vilka betalningssätt som ska gälla. Förvaltningsrätten anser mot denna bakgrund att Bertil Friman inte har visat att nämndens beslut strider mot 5 kap. 1 § riksbankslagen.

Skyldighet att erbjuda allmänheten parkering

Bertil Friman har även anfört att det aktuella beslutet om att avveckla möjligheten att betala parkeringsavgift med mynt eventuellt strider mot stadens eventuella skyldighet att erbjuda allmänheten möjlighet att parkera. Förvaltningsrätten anser att detta är en invändning mot att beslutet fattats i strid med lag eller annan författning. Förvaltningsrätten anser dock inte att Bertil Friman genom det anförda har visat att beslutet är olagligt eller att det av någon annan anledning ska upphävas på någon av de i 10 kap. 8 § KL angivna grunderna. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A).

Erik Hjulström
Rådman

De särskilda ledamöterna Patrik Tibbling och Rutger Öijerholm har också deltagit i avgörandet.

Förvaltningsrättsnotarien Reb Kerstinsdotter har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

För att kammarrätten ska kunna ta upp Ert överklagande måste Er skrivelse ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då Ni fick del av domen/beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att besvärshandlingen kommer in nästa vardag.

Om klaganden är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet alltid ha kommit in inom tre veckor från den dag beslut meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

DV 3109/1A • 2013-06 • Producerat av Domstolsverket

Bilaga

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten.*

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.